

NOTAT

23. februar 2017

J.nr. 2017-600

Viden om effekter af jobpræmieordninger og forventninger til den kommende evaluering fra KORA af de tidligere danske jobpræmieordninger

---

Sammenfatning

Der er i de senere år gennemført to forsøg i Danmark med jobpræmieordninger til personer med længerevarende ledighed, *jf. boks 1*.

Boks 1. Hittidige forsøg med jobpræmieordninger i Danmark

Jobpræmieordning for enlige forsørgere

Den midlertidige jobpræmieordningen for enlige forsørgere var gældende i perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. december 2012. Ordningen indebar, at enlige forsørgere, der havde været ledige i mindst 47 uger i perioden fra den 3. august 2009 til den 2. august 2010 og som pr. 2. august 2010 var berettigede til ekstra børnetilskud, fik en månedlig præmie, hvis de kom i beskæftigelse i forsøgsperioden. Præmien var skattefri og kunne højst udgøre 600 kr. om måneden.

Jobpræmieordning for langvarige kontanthjælpsmodtagere

Som led i finanslovsaftalen for 2012 blev der indført en midlertidig jobpræmieordning for langvarigt ledige kontanthjælpsmodtagere mv.. Personer, der i perioden, helt eller delvis, fra den 1. marts 2011 til den 29. februar 2012 havde modtaget enten kontanthjælp, start-hjælp eller introduktionsydelse i 329 ud af 366 dage, var i målgruppen for jobpræmie. Præmien var en skattefri og kunne højst udgøre 600 kr. pr. måned, hvis de kom i arbejde i forsøgsperioden fra den 1. juni 2012 til den 31. maj 2014.

Forslaget om en ny jobpræmieordning for langtidsledige mv. afviger fra de tidligere jobpræmieordninger ved en bredere målgruppe for ordningen samt en større månedlig jobpræmie ved beskæftigelse.

Det fremgår af lovforslag L133 (Forslag til lov om en midlertidig jobpræmie til langtidsledige mv.), at erfaringerne med de to tidligere forsøg med jobpræmieordninger i Danmark er usikre. Det dækker over, at vidensgrundlaget for danske jobpræmieordninger er begrænset. Af samme grund er der ikke indregnet beskæftigelseseffekter i økonomien i den foreslåede jobpræmieordning. Der er dog på baggrund af internationale forskning vedrørende jobpræmieordninger generelt stærk evidens for positive beskæftigelseseffekter af jobpræmieordninger.

Der er på nuværende tidspunkt offentliggjort ét dansk studie gennemført af Michael Rosholm og Michael Svarer (Aarhus Universitet) i samarbejde med Kraka, vedrørende den første af de to jobpræmieordninger, der vedrører jobpræmie til enlige forsørgere. Evalueringen finder en signifikant positiv effekt af ordningen. KORA har dog taget forbehold for den anvendte metode.

KORA forventes at offentliggøre en ny samlet evaluering af de to jobpræmieordninger medio marts 2017.

Viden om effekter af de tidligere jobpræmieordninger

KORA har tidligere gennemgået den danske og internationale forskning vedrørende jobpræmieordninger og finder, at der generelt er stærk evidens for positive beskæftigelseseffekter af jobpræmieordninger (KORA 2016: Økonomiske incitamenter i beskæftigelsespolitikken – en litteraturoversigt). Litteraturgennemgangen indeholder kun ét dansk studie – en effektevaluering af den tidligere danske jobpræmieordning for enlige forsørgere. Evalueringen finder en signifikant positiv effekt af ordningen (Hansen 2013: Arbejdsudbuddet blandt enlige mødre: Effekten af en 2-årig forsøgsordning). KORA har imidlertid stillet spørgsmålstejn ved den anvendte metode (KORA 2016: Økonomiske incitamenter i beskæftigelsespolitikken – en litteraturoversigt). Resultaterne bør derfor fortolkes med forsigtighed.

På foranledning af STAR har professor Marianne Simonsen og lektor Lars Skipper fra Aarhus Universitet desuden udarbejdet en litteraturoversigt over økonomiske incitamenter for ikke-forsikrede ledige. Som i KORAs litteraturgennemgang findes stærk evidens for, at jobpræmier øger beskæftigelsen, baseret på udenlandske studier. Litteraturoversigten fra Aarhus Universitet forventes offentliggjort i marts 2017.

De internationale erfaringer viser altså, at jobpræmieordninger i andre lande har haft en positiv effekt på beskæftigelsen. Det skal dog bemærkes, at disse ordninger ikke direkte kan overføres på danske forhold. Det hænger sammen med, at de internationale erfaringer typisk er baseret på situationer, hvor de ledige modtager et lavere ydelsesniveau og betydeligt større jobpræmier end i de tidligere ordninger i Danmark. Af samme grund er der ikke indregnet beskæftigelseseffekter i økonomien i den foreslået jobpræmieordning, jf. forsigtighedsprincippet i de gængse regnearbejderprincipper.

I forbindelse med den omtalte litteraturgennemgang har KORA vurderet, at størrelsen af jobpræmien i de to tidligere danske forsøgsordninger har været forholdsvis små sammenholdt med de udenlandske forsøg.

Kommende evalueringer af jobpræmieordninger

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) har bedt KORA foretage en samlet evaluering af dels jobpræmieordningen for enlige forsørgere, dels jobpræmieordningen for langtidsledige. Formålet med evalueringen er at undersøge jobpræmieordningers effekt på lediges beskæftigelse. Baseret på foreløbige udkast fra KORA, forventes evalueringen *ikke* at kunne påvise positive beskæftigelseseffekter af jobpræmieordningen for langtidsledige kontanthjælpsmodtagere. Den samlede evalueringen af de to ordninger forventes offentliggjort medio marts 2017. Det skal understreges, at ingen af resultaterne på nuværende tidspunkt har gennemgået ekstern validering.

Den divergens, der er mellem de danske og udenlandske resultater, kan skyldes flere forskellige faktorer. Én faktor kan formentlig være jobpræmiens størrelse. Men dette kan på nuværende tidspunkt ikke analyseres nærmere, da de hidtidige danske forsøg alle har været med en forholdsvis lille jobpræmie. Den indsats, der

foreslås med L133, kan dog være med til at kaste yderligere lys over området, idet der i forslaget ligger et højere niveau af jobpræmien end i de tidligere forsøg.